

EU.EM.NET Projekt W.P 2

Priručnik dobrih praksi

"Ovaj projekt financiran je uz potporu Europske komisije. Ova publikacija održava samo stajališta autora, a Komisija se ne može držati odgovornom za bilo kakvo korištenje ovdje sadržanih podataka."

Sandrine Reiter
5/30/2013

SADRŽAJ

Tabela sadržaja

SADRŽAJ	2
Uvod	3
Prakse u Luksemburgu, Makedoniji i Rumunjskoj	4
Glavni dionici	4
Korištene metode	4
Prakse u Hrvatskoj, Turskoj, Slovačkoj i Bugarskoj.....	5
Glavni dionici	5
Korištene metode	6
Prakse Ujedinjenog Kraljevstva i Austrije	8
Glavni dionici	8
Korištene metode	8

Uvod

Prakse u predviđanju potreba za vještinama prilično su nejednake u partnerskim zemljama. Kao posljedica, u pogledu utvrđivanja postojećih najboljih praksi u predviđanju vještina, u 9 partnerskih zemalja uključenih u projekt EU.EM.NET utvrđene su 3 glavne kategorije.

Prva kategorija okuplja zemlje u kojima ne postoje stvarne službene niti neslužbene prakse. Zemlje utvrđene u ovoj kategoriji su Luksemburg, Makedonija i Rumunjska.

Druga kategorija odnosi se na zemlje u kojima su utvrđene neke prakse, ali više neslužbeno nego službeno. Zemlje utvrđene u ovoj kategoriji su Hrvatska, Turska i Bugarska.

Konačno, posljednja kategorija upućuje na zemlje u kojima su prakse službeno utvrđene i slijede određenu unaprijed određenu metodologiju. Zemlje utvrđene u ovoj kategoriji su Ujedinjeno Kraljevstvo i Austrija.

Prakse u Luksemburgu, Makedoniji i Rumunjskoj

Glavni sudionici

Budući da u ove 3 zemlje ne postoje službene niti neslužbene prakse, teško je izdvojiti glavne dionike u ovom području.

Uzimajući u obzir postojeći sustav, u Makedoniji bi se kao dionici koji sudjeluju u predviđanju potreba za vještinama mogli izdvojiti uglavnom Zavod za zapošljavanje, kao i socijalni partneri. U Luksemburgu, u ovakvom pristupu će prije sudjelovati škole i stručna tijela.

U Rumunjskoj predviđanje potreba za vještinama uopće ne postoji.

Korištene metode

Što se tiče Makedonije, od 2007. godine Zavod za zapošljavanje odgovoran je za provođenje Analiza potreba za vještinama. Ove analize provode se putem upitnika, koji se šalje na nekoliko slučajno odabranih tvrtki. Ove analize više se bave otkrivanjem deficitarnih zanimanja radi osposobljavanja nezaposlenih, nego stvarnim predviđanjem potrebnih vještina. Nadalje, socijalni partneri uključeni su u postojeće vijeće za Strukovno obrazovanje i osposobljavanje, ali samo u savjetodavnoj ulozi (konzultacije), radi usklađivanja obrazovanja s potrebama tržišta rada.

Što se tiče Luksemburga, mješovita grupa stručnjaka (uslijed globalne reforme strukovnog osposobljavanja) odnedavno provodi neke analize kako bi se sastavio novi nastavni plan (u svim sektorima). Međutim, zadatak je golem i ne provodi se predviđanje potreba za vještinama na institucionalnoj razini, a sektor reagira na potrebe i probleme posljedično, umjesto da ih predviđa.

Postoji jedna kvalitativna metoda, koju je predložio CRP-Tudor, a koja se temelji na upitniku i radionici za stručnjake. Ali, prenošenje ove metode je još uvijek u začetku i ne koristi ju niti jedna struka u sektoru.

Prakse u Hrvatskoj, Turskoj, Slovačkoj i Bugarskoj

Glavni dionici

U ovim zemljama postoje 3 vrste sudionika u predviđanju potreba za vještinama:

- Javna tijela: predstavljaju ih Ministarstva ili Sektorska vijeća
- Strukovne organizacije
- Privatne organizacije ili udruge poslodavaca

Ove tri grupe sudionika rade interaktivno, kako bi se oblikovale buduće potrebe za vještinama i odgovarajući programi osposobljavanja. Međutim, službena metodologija nije utvrđena i suradnja se odvija uglavnom na "dobrovoljnoj" bazi (uz korištenje dobre prosudbe).

U svim slučajevima, sudionici iz državne uprave obično su sljedbenici procesa, a privatne udruge i institucije su uglavnom pokretači.

Nedostatak službene metodologije prisutan je uglavnom zbog krutosti sustava (bilo sustava obrazovanja, bilo ministarstava, ili oba).

Sljedeća tabela prikazuje ove sudionike u različitim zemljama

Zemlja	Javna tijela	Strukovne organizacije	Privatne organizacije ili udruge poslodavaca
Hrvatska	Sektorska vijeća Hrvatski zavod za zapošljavanje	Agencije za strukovno obrazovanje i osposobljavanje	Komora i udruge poslodavaca
Bugarska	Ministarstvo obrazovanja i znanosti Ministarstvo gospodarstva, energetike i turizma		Udruge energetike i turizma Organizacije poslodavaca
Turska	Ministarstvo nacionalnog obrazovanja (MEB)	Uprava za strukovno i tehničko obrazovanje	Privatne udruge Savez škola i nastavnika
Slovačka	Središnji ured za rad, socijalna pitanja i obitelj, koji djeluje unutar Ministarstva rada, socijalnih pitanja i obitelji		Sve udruge poslodavaca općenito (po zakonu)

	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, istraživanja i sporta		
--	---	--	--

Korištene metode

Korištene metode su neslužbene utvrđene prakse, koje se uglavnom temelje na postojećim podacima i analizi tih podataka.

Postoji, također, određena suradnja između glavnih dionika, kako bi se bolje mogli predvidjeti zahtjevi. Ovu suradnju obično potiču poslodavci (pokretači procesa), a državna uprava i institucije su sljedbenici (s ove strane postoji više krutosti).

U Bugarskoj, ispitivanje i analizu provodi Ministarstvo gospodarstva, energetike i turizma, zahvaljujući strateškim programima. Ova analiza usredotočuje se i predstavlja buduće potrebe. Pored toga, u zadnjih nekoliko godina razvija se i projekt koji je usmjeren na uzimanje u obzir stvarne i predviđene potrebe turističke industrije, kako bi se prilagodilo osposobljavanje. Ovaj projekt radi se u suradnji s poslodavcima. U visokoškolskom obrazovanju, suradnja s poslodavcima (na primjer, kod sezonskog rada) također omogućava prilagodbu sadržaja obrazovnih programa.

U Hrvatskoj, sektorsko vijeće uključilo je poslodavce u rad na predviđanju potrebnih vještina. Njihovo sudjelovanje zatraženo je radi sastavljanja budućih potreba, te davanja njihovog doprinosa za sastavljanje programa osposobljavanja. Međutim, obrazovni sustav je krut i predstavlja glavnu prepreku za uvođenje koordiniranog pristupa predviđanju potreba za vještinama. Postoji, također, potreba za utvrđivanjem službenih metodologija i sistematičnije kvalitativne analize.

U Turskoj, Uprava za strukovno obrazovanje odgovorna je za prikupljanje podataka. Povremeno se šalju upitnici tvrtkama, i postoji i posebna web stranica namijenjena za davanje prijedloga i savjeta. Međutim, uglavnom su udruge poslodavaca te koje pripremanju ispitivanja i provode istraživanja za predviđanje vještina. Ova ispitivanja temelje se na 2 glavna instrumenta: Registar Turskog zavoda za zapošljavanje (ISKUR) i mjesečno ispitivanje radne snage, koje je predložio Turski zavod za statistiku (Turkstat). Pored navedenih, postoje i prakse kao što je projekt jačanja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SVET - Strengthening the Vocational Education and Training System), koji je financirala Europska komisija, a vlada Republike Turske ga je ostvarila kako bi osnovala infrastrukturu za moderan, prilagodljiv i vrlo kvalitetan sustav strukovnog obrazovanja, kao i zajednički projekt Zaklade VehbiKoç i Ministarstva obrazovanja "Strukovno obrazovanje: Ključno pitanje za zemlju", čiji je cilj privući mlade ljude u strukovno obrazovanje kroz osnivanje modela javno-privatnog partnerstva za poboljšanje strukovnog obrazovanja.

Korisni linkovi u Turskoj: <http://www.mesleklisesimemleketmeselesi.com/>, <http://www.iskur.gov.tr/>, <http://www.turkstat.gov.tr/>, <http://mtegm.meb.gov.tr/>

U Slovačkej, prvu analizu pilot projekta za razvoj predviđanja predstavio je u lipnju 2013. godine Središnji ured za rad. Ova analiza će se svake godine ažurirati, proširivati i usavršavati. Ona je (i bit će) rezultat suradnje između udruga poslodavaca, koje su okupljene pod jednom jedinstvenom udrugom u Vladinom vijeću za strukovno obrazovanje. Međutim, ova analiza usredotočena je (trenutno) samo na broj potrebne radne snage, a ne na vještine.

Prakse Ujedinjenog Kraljevstva i Austrije

Glavni dionici

U obje zemlje, glavni dionici su dobro utvrđeni i međusobno surađuju. U svakoj zemlji postoji jedan glavni dionik (u Ujedinjenom Kraljevstvu ovlašten od strane vlade), koji je odgovoran za koordinaciju rada. U Ujedinjenom Kraljevstvu, ovaj sudionik je People1st (Vijeće za sektorske vještine u sektoru T&H). U Austriji, aktivnosti predviđanja vještina provodi odjel AMS-a (Austrijskog zavoda za zapošljavanje) za strukovno informiranje i istraživanje tržišta rada.

U oba slučaja, blisko se surađuje s dionicima u sektoru (poslodavcima, udrugama i strukovnim udrugama), kao i sa sustavom obrazovanja.

Oni se brinu o podacima, ispitivanjima, analizama, radionicama, sastancima, događanjima, itd. i vrlo su dobro organizirani. Također, povezuju državnu upravu i tržište. Daju i preporuke za obrazovni sektor, kao i u Austriji, utvrđivanje potreba za vještinama koje se mogu zadovoljiti mjerama za strukovno obrazovanje u okviru aktivne politike tržišta rada.

Korištene metode

U ovim zemljama primjenjuju se različiti pristupi, koji se međusobno upotpunjuju. Sljedeća tabela prikazuje sažetak utvrđenih praksi.

Zemlja	Ispitivanje	Vijeće	Ostalo
Ujedinjeno Kraljevstvo	People1st osigurava redovitu analizu i izvještavanje o potrebama za vještinama: Odjel istraživanja utvrđuje i analizira, u suradnji s tržištem rada i poslodavcima, potrebe za vještinama	Redovito se organiziraju sastanci s poslodavcima (čak i na pojedinačnoj razini) Tim za strukovnu izobrazbu u People1st radi zajedno s industrijom na postavljanju nacionalnih profesionalnih standarda, razvoju strukovnog naukovanja i okvira osnovnog akademskog stupnja te određuju koje je	Odjel za osposobljavanje u People1st nudi prilagođenu potporu, kako bi se odgovorilo na trenutne i buduće potrebe. Također, provodi i više inicijativa i programa osposobljavanja. Svi dostupni podaci ponuđeni su na web stranici People1st-a. (people1st.co.uk)

		kvalifikacije potrebno razviti da bi se zadovoljile potrebe industrije.	
Austrija	<p>AMS-ovo anketiranje poduzeća: Unutar AMS-a nalazi se institut za istraživanje za posebne namjene, koji provodi stalna anketiranja među austrijskim poduzećima svake 2 godine.</p> <p>Provode se i analize oglasa za poslove, kako bi se utvrdile potrebe za kvalifikacijama.</p>	<p>AMS-ov Stalni odbor o novim vještinama: Radi na bazi klastera (grupa stručnih kadrova), koje sačinjavaju stručnjaci koji dolaze od poslodavaca, voditelj, predstavnici strukovnih institucija, predstavnici javnih zavoda za zapošljavanje i socijalni partneri. Radionice se organiziraju radi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utvrđivanja kratkoročnih i srednjoročnih promjena sektora i njihov utjecaj na potrebe za vještinama. - isticanja glavnih promjena predviđenih u sljedećih 5 godina - mjere unutar strukovnog obrazovanja koje su poduzete kako bi se zadovoljile utvrđene potrebe za vještinama 	<p>Projekt istraživanja, koji se sastoji od ocjene literature, pristupa temeljenog na scenariju, studije Delphi i usredotočenosti, pruža dodatne informacije.</p> <p>Predloženi su, također, regionalni pristupi od strane nekih regionalnih uprava. Oni su organizirali regionalne radionice, radi koordinacije djelovanja obrazovnog sektora s potrebama tržišta.</p> <p>Svi dostupni podaci ponuđeni su na web stranici AMS-a. (www.ams.at)</p>